

Alte Drucke

**STATVTA || ORDINIS DOMVS || HOSPITALIS HIERV=||SALEM.
|| [Letzte Seite:] AVSPICIIS AC IVSSV REVERENDISS. D. || F.
CLAVDII DELA SENGLE, || ET TOTIVS ...**

La Sengle, Claude de

Romae, 1556

QUALITER FRATRES Religionis Hierosolymitanae recipi debent ad
professionem.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150200

DE RECEP. FRA. Tit. ij. S
QUALITER FRATRES
Religionis Hierosolymitanæ recipi
debent ad professionem.

Consuetudo.

VI Inz 1.
firmos
rū ob
sequio,
ac fidei
catholi
cæ tuis
tiōi sub
habitu
regula

ri ordinis nostri personam ascribere cupiunt,
hac norma formaq; ad professionē deuotē ad
mittuntur. Qui enim professurus est, sciat no
uum hominem se induere. Igitur labem omnis
iniquitatis abiiciens, confessionē de more Eccles
iæ sacerdoti humiliter peragat, sicq; mūdus,

Et uitijs purgatus cum ueste longa saeculari
solutaq; (ut se liberum ostendat, qui suauis laqueo
uinctus erit) reuerenter genibus flexis ante al-
tare se praesentet ardentem cereum manibus ten-
nens (ut charitatem significet, quae amor est
igneus) missamq; audiat, Eucharistiamq; susci-
piat: Et ante suscipientem fratrem ea reueren-
tia constitutus humiliter ab eo petat, se ad fra-
trum & sacrae Religionis Hospitalis Hierusa-
lem consortium comituumq; admitti. Tunc fra-
ter suscipiens discretis et deuotis uerbis peten-
tis propositum roboret, docens q; salubre, q; praeclearum
existat pauperibus Christi seruire, ac misericordiae opera
exequi, & fidei obsequio ac tuitioni se ascribere. Multi
quidem id expetierunt, sed assequi non ualuerunt. De
mum de Religionis obedientia, & seueritate eum doceat,
qua non priuatos appetitus ipsum sequi licet: quinimo
superioris arbitrio uiuere oportet, propria abnegata
uoluntate. Qui, si quandoq; quidpiam agere uoluerit,
aliud obe-

diētiae uinculo perficere cōpelleretur, Quo pera-
 to, interrogetur professurus: si hoc complere
 paratus sit, si se paratum esse respondet, ulte-
 rius interrogetur: si alterius Religionis uota
 emisit, si nuptias contraxit, et matrimoniū
 per carnalē copulam cōsumauit, si alicui per-
 sonae graui debito sit obstrictus, uel si seruus
 alicui adscriptus: nam si aliquid horū post uo-
 torum emissionem cōmisisse, aut esse comperi-
 retur, tunc ei, cui aliquo modorum praedictorū
 esset astrictus, habitu religionis ablato, cum
 sua ignominia tanq̃ fidei semel datae trans-
 gressor restitueretur. si praemissa negauerit,
 et se liberū affirmauerit, tunc frater recipiēs
 missale exhibitum aperiat, quo aperto, ambas
 manus iunctas professurus super sacras lites-
 ras apponat. sicq; fratre recipiente interrogā-
 te, & qui recipitur respondente, profiteatur
 in haec uerba. Ego. N. uoueo, et promitto Deo
 omnipotenti, Beatæq; Mariae semper uirgini
 Dei genitrici, ac sancto Ioanni Baptista perz

petuò cum Dei auxilio seruare ueram obedi-
 tiam cuicunq; superiori, q̃ à Deo & Religio-
 ne nostra mihi dabitur, amplius uiuere sine
 proprio, & castitatē seruare. Et cōtinuo post
 hæc leuet manus à sacris scripturis, & reci-
 piens frater dicat. Recognoscimus te esse ser-
 uum Dominorum pauperum, infirmorum, et
 tuitioni fidei catholicæ dedicatū. Qui profes-
 sus subiungat. Ita me esse cognosco. Postea
 missale osculetur, quo sumpto ipsum deferat
 ad altare, & illic reponat, et post altaris oscu-
 lum ad recipientem missale reportet in ueræ
 obedientiæ signū. Quibus sic peractis, recipiēs
 pallium nigrū assumit, quod manibus tenens
 ostendat professio crucē albā, et dicat: Credis
 frater quod hoc sit signum uiuificæ crucis, in
 qua Christus mortuus est, et pro nobis pecca-
 toribus redimendis pependit? At ille respons-
 det: Credo. Vltorius recipiens dicat: Hoc est
 nostrum signum: quod iubemus ut semper in
 habitu gestes. Postea uerò professus signum

crucis osculetur. His actis, recipiens palliū & crucem ante pectus in parte sinistra imponat ipsumq; osculetur, & dicat: Accipe hoc signū in nomine sanctæ Trinitatis, Beataq; Mariæ semper uirginis, & sancti Ioannis Baptiste ad augmentum fidei, & tuitionem Christiani nominis, atq; pauperum obsequiū. Ideo enim frater tibi crucem, in hac parte ponimus: ut hanc toto corde diligas, & dextra pugnes, & defendas, & defensam cōserues. Nam si pro Christo contra fidei hostes pugnans, sanctæ crucis uexillū pedem referens deferas, et ex bello tam iusto fugias, pro statutorū et cōsuetudinū ordinis forma, signo crucis sacerri-
mo meritò tu uoti uiolator priuaberis, et tanq; foetidum membrum à cœtu nostro expulsū iri te noueris. Deinde pallij laqueū collo liget dicēs: Accipe iugum Domini, quia leue et suauē est, sub hoc inuenies requiem animæ tuæ. sub inde dicat: Non delicias tibi, sed panē & aquam & humilem uestitum tantum promit

timus: atq; participem facimus animam tuam
 tuorumq; parentum & consanguineorum in
 bonis operibus ordinis nostri fratrumq; no-
 strorum, quæ per uniuersum orbem fiunt, &
 in futurū fient. Professus dicat: Amen. Quasi
 dicat. Ita fitoro. Et tunc frater recipiens pri-
 mō, deinde circūstantes ad amplexus et oscu-
 lum nuper professum recipiant: quod sit amor-
 is & pacis fraternæq; dilectionis signum.
 sacerdotes autē qui adfuerint, præsertim ille
 qui missam celebrauerit, orent in hunc modū.
Suscepimus Deus misericordiā tuā in me-
 dio templi tui. Psal. Magnus Dominus, & lau-
 dabilis nimis in ciuitate Dei nostri, in monte
 sancto eius. Gloria patri et filio et spiritui san-
 cto. Sicut erat in. &c. suscepimus Deus &c.
 Kirie eleison. Christe eleison. Kirie etc. Pater
 noster. &c. vers. Saluum fac seruū tuū. Res.
 Deus meus sperantem in te. Ver. Mitte ei Do-
 mine auxiliū de sancto. Res. Et de syon tuez-
 re eum. Vers. Nihil proficiat inimicus in eo.

Res Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
 Vers. Eslo ei Domine turris fortitudinis. Res.
 A facie inimici, & persequētibus eum. Vers.
 Domine exaudi orationem meam. Res. Et cla
 mor meus ad te ueniat. Vers. Dominus uobiscū
 cum. Res. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DEus, qui iustificas impium, & non uis
 mortem peccatorū, maiestatem tuā sup
 pliciter deprecamur, ut hunc famulum tuum
 de tua misericordia cōfidentem cœlesti prote
 gas benignus auxilio, & assidua protectione
 conserues, ut tibi iugiter famuletur, & nullis
 à te tentationibus separetur. Per Christum
 Dominum nostrum. Amen. Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, q̄ facis mi
 rabilia magna solus, prætende super fa
 mulum tuum. N. spiritum gratiæ salutaris, et
 ut ueritate tibi cōplaceat, perpetuum ei rorē
 benedictionis tuæ infunde. Per Christum Do
 minum nostrum. Amen.

Oratio.

Suscipiat te Dominus in numero fidelium,
 et licet nos indigni te suscipimus in orationibus nostris. Concedat tibi Dominus locū bene agendi, uoluntatē perseuerandi, & gratiā ad æternæ uitæ beatitudinem hereditatēq; fœliciter perueniēdi: ut sicut nos charitas fraternitatis coniunxit in terris, ita diuina pietas (quæ dilectionis auxiliatrix est) cum suis fidelibus te coniungere dignetur in cœlis: præstante Domino nostro Iesu Christo. Qui cum patre et Spiritu sancto uiuit et regnat Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

De diuisione graduū fratrum ord. nostri.

Consuetudo.

2. **F**ratrum nostrorum triplex est differētia.
 Alij enim sunt militēs, alij sacerdotes, alij seruientes. sacerdotum item, & seruientiū status rursus in duo diuiditur. sacerdotum in sacerdotes conuētuales, & sacerdotes obediētiæ, seruientium in seruientes armorum, uidelicet

videlicet in conuentu receptos, & seruientes
officij uel flagij. Qui uerò sub gradu militiæ,
 ad hoc idoneus & aptus pro forma statutorũ
 & consuetudinũ, ad professionem ordinis
 nostri admitti postulabit, priusq; habitũ susci-
 piat, & professionem faciat, cingulo militi-
 æ decoretur necesse est. Si autem ab aliquo
 Principe catholico, aut altero facultatem militi-
 æ præstãdi habẽte militiæ insignia nõ fue-
 rit adeptus, à fratre milite ordinis nostri suã
 professionẽ recipiente, aut altero fratre milite
 militiæ huiusmodi insignia, secundum consue-
 tudinem militiæ præstandi, recipiat, & demũ
 ordine præactõ ineat professionem. Capellas
 nos autem, et seruientes armorũ et officij in-
 signibus militiæ decorare nõ oportet, nec consue-
 tum, nec ordinatũ est, sed sub eorum gra-
 du ad professionem admittuntur.

De habitu frat. Hospitũ Hierosolym.

F. Raymondus de Podio.

Professionĩ nostræ congruit, ut omnes fra

DE RECEP. FRA. Tit. ij.
tres Hospitalis chlamydem, siue mantellum
nigri coloris, cum cruce alba gestare tenean-
tur. Tamen pro loco & tempore de colore ue-
stis, & pallio (modo crux sit alba octogona)
per statuta cum eis est dispensatum.

F. Nicolaus Lorgue.

4. **I**N armorū autem exercitio statuimus, quòd
sagula siue suprauestes rubeas cum cruce
alba recta deferant.

De qualitate admittendorum ad pro-
fessionem ordinis nostri.

F. Hugo Reuel.

5. **S**Tatuimus ne quis deinceps ad Religionis
nostræ professionem admittatur, qui sit il-
ligitimè, id est, extra matrimonium natus, præ-
ter Comitum, aut maioris gradus & tituli
Dominorum filios.

F. CLAUDIVS de la sengle.

6. **D**Vmmodo sint ex ingenua matre nati.
insuper nulli detur habitus ordinis no-
stri, qui originem à ludæis, Marranis, sarace

DE RESEP. FRA. Tit. ij. 10
nis, aut alijs Mahumetanis traxerit: etiam si
fily Comitum, aut aliorū Principum essent.

F. Hugo Reuel.

Quicunq; in alio ordine professionem
fecerit, in nostro nulla unquam ratione
recipiat. si uerò contra id quispian fratrū
nostrorum sciens fecerit, habitu priuetur: et
sic receptus, habita de prima professione no-
titia, eidem poenæ subijciatur.

F. CLAUDIUS de la sengle.

Et à conuentu expellatur, ablata illi om-
ni spe habitum nostrum aut alimēta uel
quicquam aliud in ordine nostro, siue sit cō-
menda siue membrum uel pensio, etiam de
gratia speciali, consequendi.

Consuetudo.

Præterea, si quis alicui graui debito sit
astrictus, aut matrimonium contraxerit,
et id per carnalem copulam consumauerit,
ad ordinem nostrum non admittatur.

F. Antonius Fluvianus.

B ij

10. **I**nsuper qui homicidium commiserit, aut
aliter in seculo flagitiosè, & peruersè se
gesserit.

F. Philippus de villers lisleadam.

11. **I**tem nulli detur habitus, qui non annum
ætatis suæ decimū octauum attigerit. Ma-
gistro tamen ordinis nostri per hoc Capitu-
lum conceditur, ut sex pueros sibi eligat, ex
qua uoluerit natione, & in quouis gradu, si-
ue assumantur in milites (dummodo sint no-
biles) siue in fratres seruientes armorum ad
familiare et domesticum ministerium, ab om-
ni alio seruitio exēptos. Quibus nihil de æta-
te, uel ancianitate obijci possit. Ita tamen ut
sint puberes, & annos nati quatuordecim.

Idem Magister.

12. **N**ullus omnino recipiatur, qui non sit cor-
pore firmo, & rectè compacto, atq; la-
boribus apto, prospera ualetudine, mente sa-
na, probisq; moribus præditus.

De probationibus facien. ante receptionē.

F. Hugo Reuel.

Qui in fratrem militem recipi optabit, ^{12.}
 neceſſe eſt, ut authenticè probet ſe ex
 ijs parentibus eſſe procreatum, qui nomine,
 & gentilijs inſignibus ſint nobiles.

F. CLAYDIVS de la ſengle.

Qui ordinem noſtrum ingreſſurus eſt, ^{14.}
 probabit ſe eſſe natū in illius linguæ,
 aut Prioratus limitibus, in quo ſe recipi po-
 ſſulabit.

Idem Magiſter.

Poſtremo teneantur, qui habitum noſtrū ^{15.}
 ſuſcipere uolent, facere coram delegatis
 & deputatis à priore & Capitulo prouin-
 ciali ſeu Aſſemblea probationes ad receptio-
 nem ſuā per ſtatuta noſtra ordinatas, eaſq;
 ſic factas in ipſo Capitulo inſpiciendas &
 legendas, comprobandas aut reprobandas
 exhibere.

F. Philippus de Villers liſleadam.

Tum demum cum ſolemnibus omniū ſu ^{16.}

prædictorum instrumentis ad nos in conuen-
tum mittatur. Etenim prohibemus, ne qui fra-
ter miles esse uelit, habitu nostro extra con-
uentum induatur.

F. CLAUDIUS de la sengle.

17. **V**olumus etiã, ut nulli detur habitus or-
dinis nostri, qui non habuerit chlamys
dem, quam rostratam siue ad punctas uocas-
mus, cum ueste longa, & præterea, si fuerit
miles aut seruiens armorum, arma cum sa-
gulo militari, idest, supra ueste.

De pœna admissorũ cõtra formã statut.

F. CLAUDIUS de la sengle.

18. **Q**ui præter formam statutorũ receptus
fuerit: si frater miles, in fratrem ser-
uiem armorum redigatur: si frater Cas-
pellanus, in fratrem obedientie: si frater
seruiens armorum, in fratrem officij. Et sint
inhabiles ad omnem administrationem com-
mendarum, & bonorum nostri ordinis.

Nulli in gradu militis semel recepto

de eius statu lis moueatur.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Statuimus quòd qui semel in conuentu in
gradu militū receptus fuerit, ei nulla unq̃
de eius statu cōtrouersia à quoquam mouea-
tur, nisi qui quærit talionem subire, idest, nō
probata intentione reici in gradum fratris
seruientis, Nulli uerò post quinquennium su-
per gradu suo questio inferatur.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Sancimus ut qui semel in conuentu per lin-
guam seu Prioratum aut Castellaniā
Emposlæ receptus & acceptatus fuerit, ei
nunquam super ætate lis aut quæstio à quo-
quam moueri, aut intendi possit.

De sororum ordinis nostri receptione.

F. Hugo Reuel.

Concedimus facultatē prioribus & Ca-
stellāo Emposlæ admittēdi ad professio-
nē ordinis nostri mulieres honestæ uitæ, ex le-
gitimo matrim, & nobilibus parentib. natas.

DE RECEP. FRA. Tit. ij.

F. CLAUDIVS de la Sengle.

22. **D**Vmmodo in monasterijs habitent.

De recep. frat. Capellanorū in cōuentu.

F. Hugo Reuel.

23. **N**ullus in gradum fratrum capellanorū
in conuētū nostro recipiatur, donec per
annum in eo seruiert, ut eius mores, uita, &
sufficiētia prius cognosci possint, quam ha-
bitum nostrum suscipiat.

F. CLAUDIVS de la Sengle.

24. **Q**uo tempore communis nostri aerarij
impensis aletur.

De receptione fratrum Capellanorū, et
seruiētium pro obsequijs cōmendarū.

F. Elionus de Villa noua.

25. **N**on liceat cuiquam fratrum nostrorū,
cuiuscunq; cōditionis existat, quēpiā
in fratrem ordinis nostri recipere, prāter fra-
tres capellanos, si deficerent in eorum ec-
clesijs uel capellis, & seruientes officij pro
suis uel commendarum, quas obtinent, obse-

quijs & seruitijs.

F. Philippus de Villers Lisleadam.

Approbatos tamen prius per Capitulum. 26.
prouinciale seu assembleam, qbus sunt
præsentandi, cū assignatione uictus, uestitus,
& habitationis de suo, uel alicuius beneficij
ecclesiastici.

Quòd fiat matricula de frat. Capellan.

et seruien. receptis extra conuentū.

Idem Magister.

Præcipimus Prioribus & Castellano Em. 27.
postæ, ut de huiusmodi fratrib. extra con
uentum nostrum receptis matriculam fieri
mandent, in qua omnes notentur, & conscri
bantur: alioquì pro ordinis nostri fratribus
non habeantur, neq; illius priuilegijs gaude
ant, aut bona & beneficia eius ecclesiastica
obtineant.

F. CLAVDIVS de la sengle.

Qui aliter, q̃ supra ordinatum est, quæ. 28.
quam receperit, siue sit Prior siue Ba

iulius, sue etiam cōmendatarius priuentur
 omni administratione Prioratum, Baiuhua
 tuum, & cōmendarum per quinquennium:
 quorum fructus omnes per id tempus appli-
 cabuntur nostro cōmuni ærario. Et si fuerit
 frater conuentualis, per tantūdem temporis
 careat ancianitate in fauorem filiorum Ar-
 naldorum.

Quod frater seruiēs nō possit esse miles.

F. Rogerius de Pinibus.

29. **N**on conuenit religioso statum semel as-
 sumptum immutare, & gradum suæ
 qualitatis peruertere. Prohibemus igitur ne
 frater seruiens, cuiusvis conditionis fuerit,
 in fratrem militem admitti possit. Quod si à
 principe sæculari aut alio militiæ insignibus
 decoretur: nihilominus gradu, administratio-
 ne, officio, & stipendio fratris seruientis dun-
 taxat gaudere teneatur.

De forma recipiendi confratres seu
 donatos in ordine nostro.

Consuetudo.

Qui in cōfratrem aut donatum ordinis 30.
 nostri recipi cupit, corā fratre ipsum
 recipiente reuerenter compareat, genibusq;
 flexis, positis manibus super missale, quod re-
 cipiens teneat, spōdeat in hæc uerba. Ego. N.
 promitto Deo omnipotenti, Beatæq; Mariæ
 semper Virgini Dei genitrici, ac sancto ioan-
 ni Baptistæ, Magistroq; Religionis Hieroso-
 lymitanæ, quòd charitatem & amorem erga
 Magistrum, fratres, & ordinem secundum
 possibilitatem meā geram: pro uiribus quoq;
 eos, ac bona ordinis defendam. Quòd si face-
 re nequero, eis pandā: & quæcunq; sibi nos-
 ciua, mihi nota, ipsis manifestabo: Alteriusq;
 Religionis, nisi Hierosolymitani ordinis, pro-
 fessionem non faciam: Quem si professus non
 fuero, post meum obitum in cimiterio Hospiz-
 talis sepeliri peto. Quotannis quoq; in festo
 natiuitatis sancti ioannis Baptistæ aliquid in
 recognitionem confraternitatis ordini elar-

giar. Quibus peractis, frater recipiens dicat:
 Quia prædicta promissisti, ideo te, animamq;
 tuam, tuorumq; parentū participes efficitur
 omnium officiorum diuinorū, beneficiorum,
 orationum, missarum, & piorum operū, quæ
 perpetuò in nostra Religione fient: de quibus
 Dominus noster Iesus Christus participes
 uos reddat. Quo peracto, osculum pacis à re-
 cipiente, & alijs fratribus assistētibus præ-
 beatur. Postea in libro confraternitatis eius
 nomē registretur. Annotetur quoq; quod an-
 no quolibet dare pollicetur. Hæc seruari in
 receptione confratrum iubemus: reseruatis
 usibus quorūdam Prioratuum, in quibus for-
 tassit aliter cōsuetum esset: qui morem apud
 eos usitatū in dicta receptiōe seruare debēt.

F. Ioannes de Homedes.

31. **I**nhibemus Prioribus & Castellano Em-
 postæ, Baiulius, & quibusuis ordinis no-
 stri fratribus: ne quempiam in donatum seu
 confratrem ordinis nostri, sine iussu & mā-

DE RECEP. FRA. Tit. ij. 15
dato Magistri, admittant. Qui contra fecerit
habitu priuetur, & sic admissi inter confratres
seu Donatos nostros non reputentur, aut
immunitatibus & priuilegijs Donatorum fru-
antur & gaudeant.

F. CLAUDIVS de la sengle.

Confratres, seu Donati tres tantum raz 32.
mos, aut brachia crucis nostræ in uestis
sue parte sinistra pro signo deferant, idest,
crucem nostram, dempta parte superiore. Quod
si non fecerint, priuilegijs non gaudeant.

Forma, qua frat. nostri habitu priuantur.

Consuetudo.

Cum frater ordinis nostri, ob delictum 33.
a se commissum, habitus priuationem in-
currit. Magister seu locutenens (ad quem pri-
uationis auctoritas spectat) de crimine atq;
delicto concilium ordinarium certius reddat,
consultetq;, quid super hoc agendum sit. De-
num matura deliberatione præhabita ex cō-
cilij ordinarij decreto ad delicti probationem

perueniatur. informationes quoq; & attestations recipiuntur secundum formam statutorum & consuetudinum. Quibus peractis, si contra reum ad habitus priuationem pro casus exigentia procedendum sit, Magister seu uicēgerens (ut dictum est) querimoniā, seu plā etiam ad generalem Assembleam referat. Assemblea enim ad hoc conficiendum sono campanæ solito more congregatur. In qua Magister seu uicēgerens crimē accusati proponit, & de tali crimine in propria forma, aut sub colore damni cōmissi ultra marcham argēti, ad eius delicti atrocitatem uelandam, & iniquum exemplum uitandum, querelam faciat, præsente reo, & audiente, qui ad Assembleā per magistrum scutiferum sub tuta custodia adducitur. Querela peracta, Magister siue locūtenens illic præsides sgardium Baiuhoorū contra reū concedit. qui ipsum secundū Deū, dictamenq; recte rationis ac statuta laudabiles quoq; consuetudines Religionis, uisa infor

matione, probatione, & confessione delicti,
iudicent, Moxq; Magister uel eius locutenēs
caput sgardij assignat, & quempiam probū
religiosum suū procuratorē deputat, qui corā
sgardio cōparens agat pro casus exigentia.
Quo peracto, caput et Baiuliui sgardij ad par-
tem secedūt: coram qbus Magistri procurator
ex una, & reus ex altera parte cōparēt, pe-
titq; Magistri procurator secūdū delicti gra-
uitatem reū habitus priuatione dānari. Reo
uerò potestas respondendi, et defendendi cō-
ceditur: qui uel delictū fatetur, aut negat. Si
fatetur et misericordiā suppliciter petierit,
sgardiū ad Magistrū et Assembleā accedit,
ueniamq; pro reo trina uice implorat. Si Ma-
gister in uim statutorū, et nō aliter indulget,
ad ulteriora nō proceditur. Si uerò perseuerā-
ter iusticiam fieri petit, tunc sgardium ad lo-
cum separatum secedit. Si uerò reus crimen
negauerit, tunc attestations, probationes, et
informationes producātur. Itaq; reo propria

confessione, aut attestacionibus legitimis, &
 testimonijs cōuicto: sgardium sententiā pro-
 fert, et ad habitus priuationem reum condē-
 nat. Qua sentētia lata, accersito Magistri pro-
 curatore, quod decretum est, ei pādatur. ipse
 uerò procurator reum hortatur, ut sgardium
 sequatur: quod corā Magistro & Assemlaea
 comparet. Reus quoq; adest gemebunda uoce
 misericordiam implorās. itaq; sgardium ue-
 niam delinquenti crimine conuicto cōcedi hu-
 militer petit. Si uerò Magister uel locūtenens
 perseueranter sententiam promulgari iussit,
 rit, post trinam iussionem caput & Baiuliui
 sgardij, reoq; præsente, sententiam priuatio-
 nis habitus pronūciāt, & crimine conuictū
 condemnant. Promulgata sententia, reus ge-
 mebūdus genibus flexis misericordiam per-
 seueranter implorat ante Magistrum aut lo-
 cumtenentem constitutus: cuius lateri magis-
 ter scutifer iussiones Magistri seu locumte-
 nentis præstolans adhæret. Magister uerò
 seu

seu locumtenens reum damnatum his uerbis
 alloquitur, & priuationem profert. Quia in —
 dignum signo uiuificæ crucis & habitu or —
 dinis nostri, tuis exigentibus demeritis & —
 sceleribus, te reddidisti, ad cuius professio —
 nem prius tuis probis moribus inducti admi —
 simus: idcirco statutis et usibus ordinis nostri —
 inhærentes, in bonorum laudem & peruer- —
forum terrorem, atq; ut cæteris cedat in exē —
plum, te habitu ordinis nostri priuamus, & —
 abdicamus, atq; de nobili cœtu & consortio —
 fratrum nostrorū remouemus, reijcimus, & —
 separamus, & tāquam putridum foetidumq; —
 mēbrum & sepositum abijcimus. His dictis, —
 magister Scutifer iussu Magistri aut eius lo —
 cumtenentis reo habitum leuat, hoc modo. Ad
 primam iussionem manum tantum ad palliū
 rei uel accusati admouet: ad secundam uerò
 iussionem nodum soluit rostrorum, quæ resō
 luta in anteriorem partem projcit: ad tertiā
 deniq; iussionem laquei uinculum resoluit, et

habitum ab humeris leuat, dicens: Auctoritate superioris fungens à te laqueum, iugum quoddem Domini suaue, & habitum ordinis nostri, quo te indignum reddidisti, aufero, leuo, & remoueo. His peractis, Magistri iussu magister scutifer dānatum in carcere claudit. Si uerò reus absens per contumaciam prius citatus, uel secundum formam statutorum nostrorum & consuetudinum uocatus non affuerit, aut comprehendere non posset, in eius absentia, ac si praesens esset, uel si delictum patrum & publicè expressè contra formam statutorum perpetratum sit, aut notoriū crimen existat, propter quod accusatus habitus priuationem incurrere debeat: tunc etiā, reo personaliter non comparente, proceditur (constituito tamen de delicto legitimis attestacionibus) & modo ac forma superius declarata contumax per sguardium condēnatur, & per Magistrum uel locumtenentem habitu priuatur: Locoque rei absentis chlamys siue pallium ibi

dem constituitur, & post trinam iussionem
magister scutifer in absentis ignominiam le-
uat & aufert.

Forma qua priuatis habitus restituitur.

Consuetudo.

Solet ordo noster benignitate & misericor 34.
dia uti erga eos, qui peccatorum suorum pe-
nitentia ducti resipiscunt, & in melius uitam
suam instituunt. Quapropter ubi quispiam è
fratribus nostris propter sua flagitia habitu
priuatus fuerit, & poenitentia ductus ea cor-
rigere sit paratus, & secundum statutorum
nostrorum tenorem ueniam mereatur, & nō
sit ei deneganda habitus restitutio, hoc modo
fieri solet. Iussu Magistri aut eius uicegeren-
tis ad sonum campanæ publica congregatio
seu Assemblée congregatur: sedentibus quoq;
Magistro & Baiuliis, prioribus, cæterisque
proceribus & fratribus more solito: Magis-
tri seu locumtenētis iussu adducitur per ma-
gistrum scutiferum sæculari ueste uel cami

sia cum corda in collo secundum criminis
 atrocitatem indutus is, qui prius habitu pri-
 uatus fuit, uinctis manibus ardentem cæreū
 tenens (in signum de proximo ueræ charitas
 & dilectionis ordinis recuperandæ) sicq;
 humilis ad Magistri pedes procumbit, sup-
 pliciter ueniam sibi concedi, habitū restitui,
 ac consortio fratrum ascribi, morum ac uitæ
 emendationem & honestatem præ se ferēs,
 postulat, requirit, supplicat. Magister au-
 tem, his auditis, hæc profert: Licet olim te,
 demeritis tuis exigentibus, habitu priuatum
 merito constat: tamen, cum morum & uitæ
 laudabilis spes habeatur, tibi ueniam elargi-
 mur, habitumq; ordinis nostri restitui-
 mus, atq; cœtui & fratrum nostrorum consortio
 denuo ascribimus. Da igitur operam, ut sic
 uirtuosè ritè, & probè uiuas, ne (quod Deus
 auertat) occasionem, iustitiæ seueritatem ri-
 goremq; in te exequendi, præbeas. Recipis
 enim ingentem gratiam, & paucis admodū

concessam: Quæ animi & corporis saluti cō
ducatur. Quo dicto, iussu Magistri magister
scutifer pallio sumpto eū super humeros eius
imponit, ac uinculum reuincit dicens: Accipe
iterum iugum Domini leue atq; suaue: Quod
tibi animæ salutem afferat. Hoc peracto, Deū
laudans gratias agit, & obsequijs ordinis se
dedicat.

F. CLAVDIUS de la sengle.

CONtra hanc formam restitutus pro re: 35.
stituto non habeatur. Hoc addito, quod
per restitutionem habitus non censeatur re-
stituta ancianitas, nec residentia.

C ij